བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་གསར་འདེམས་བོད་ཡིག་དྲི་ཤོག

གནས་རིམ། ལས་དོ། དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་ ༣།༠༠ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༤།༡༡།༡༨ ཨང་ཐོབ་ ༨༠།

ཡིག་གཟུགས་དང་གཙང་སྦྲ་ཨང་ཐོབ་ ༥།

ཀ༽ གཤམ་གསལ་སུམ་རྟགས་ཀྱི་དྲི་བ་ལྔ་ལ་ལན་བྲིས། ༡༥

༡།གཤམ་གྱི་ཚིག་རྐང་མཐའ་མ་གཉིས་མ་ཚང་བར་བསྐང་དགོས། ༣

རྗེས་འཇུག་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་ཡི། །ག་ད་བ་ས་བཞི་རྣམས་པོ། །

..................................། །..................................། །

༢། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་གོ་དོན་དང་དཔེར་བརྗོད་གཉིས་བྲིས། ༣

༣། གཤམ་གྱི་རྒྱན་ཚིག་རྣམས་ལ་དཔེར་བརྗོད་རེ་བྲིས། ༣

དགའ་ལྷང་ལྷང་། འཛུམ་དམུལ་དམུལ། ཚ་སོབ་སོབ།

༤། གཤམ་གྱི་གཏམ་དཔེའི་དོན་བྲིས། ༣

དགའ་མ་ཐག་ཏུ་འཛུམ་མ་སྟོན། །ཁྲོས་མ་ཐག་ཏུ་བཞིན་མ་སྨུད། །

༥། གཤམ་གྱི་དག་ཆ་ནོར་བ་ཁག་ལ་དག་བཅོས་བྱོས། ༣

༧སྐྱབ་མགོན། ཚོལ་སུམ། སུམ་ཅུའི་དུས་དྲན། གླུ་གཡང་། འཁྲོད་བརྟེན། སློག་བསྟན།

༦། ཨི་ལྷུན་བསྟན་པའི་ལེགས་བཤད་ལྗོན་དབང་གི་རྩ་བ་ངོས་འཛིན་གྱིས། ༣

ཁ༽ གཤམ་གསལ་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་གི་དྲི་བ་ལྔ་ལ་ལན་བྲིས། ༡༥

༡། གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བ་ས་གནས་གང་དུ་དང་། ཕྱི་ལོ་ནམ་བཞག་གམ། ༣

༢། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གང་རུང་དྲུག་གི་མཚན་བྲིས། ༣

༣། བོད་དུ་ནང་ཆོས་དར་བར་གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་དྲིན་ཇི་ལྟར་ཆེ་ཚུལ་བྲིས། ༣

༤། བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞིའི་མིང་བྲིས། ༣

༥། ༧རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་འཁྲུངས་ལོ་དང་འཁྲུངས་ཆོས། ཡབ་ཡུམ་གྱི་མཚན།
ཁོང་ཆུང་དུས་ཀྱི་མཚན་བཅས་བྲིས། ༣

༦། ༧རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པའི་མཚན་ཆ་ཚང་བྲིས། ༣

ཀ༽ (སྲི་ཞུ་བ་ཞིག་ལ་ཚང་དགོས་པ།) ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་ཡིག་ཕྲེང་བཅོ་ལྔ་ལས་མི་ཉུང་བའི་རྩོམ་ཞིག་བྲིས། ༥

ང༽ ག་ཤམ་གསལ་ནང་ཆོས་དྲི་བ་དྲུག་ལས་གང་རུང་ལྔ་ལ་ལན་བྲིས། ༡༥

༡། ནང་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ལྟ་བ་རྟེན་འབྱུང་དང་སྤྱོད་པ་འཚེ་བ་མེད་པའི་གོ་དོན་མདོར་ཙམ་བྲིས། ཐེག་པ་གསུམ་དང་གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་བྲིས། ༣

༢། འཁོར་བའི་སྒྲ་བཤད་དང་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ངོས་ཟུངས། ༣

༣། མདོ་ལུགས་ལྟར་ན། གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་ཟེར་ན་གང་རེད་དམ། ༣

༤། མཇལ་ཆེན་གསུམ་ངོས་བཟུང་ནས་དོན་རྣམས་གསལ་བར་བྲིས། ༣

༥། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་བསླབ་པ་གསུམ་ངོས་ཟུངས། ༣

༦། ནང་པའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་སུ་དང་སུ་རེད་དམ། ༣

ཅ༽ ག་ཤམ་གསལ་སྲིད་བཏང་ཤེས་བྱའི་དྲི་བར་ལན་རྒྱོབ། ༡༥

༡། བཙན་ཁྲིམས་སུ་གསལ་བའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་མིའི་ལས་འགན་གང་དང་གང་ཡིན་བྲིས། ༢

༢། ནང་སྲིད་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ས་གནས་འགོ་འཛིན་ལས་ཁུངས་གྲངས་ཇི་ཙམ་ཡོད་དམ། དེ་དག་གི་ཁྲིད་བལ་ཡུལ་ནང་ས་འགོ་ལས་ཁུངས་ཁག་ག་ཚོད་ཡོད། ༢

༣། ༡གོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་བཞི་གང་དང་གང་ཡིན་སྙིང་བསྡུས་ཤིག་བྲིས། ༤

༤། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནང་ས་ཁུལ་ (Prefecture) གང་དང་གང་ཡོད། ༣

༥། །གངས་ཅན་ཞིང་གི་ཆོས་སྲིད་བྱ་བའི་གདུགས། །འདེགས་པའི་སྲི་ཞུར་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །ལྷག་བསམ་རྣམ་དཔྱོད་དཔུང་པ་རབ་བརྟན་ཅིང་། །སྐྱེ་ཀུན་ཕྱག་ན་པདྨོས་རྗེས་བཟུང་ཤོག ཅེས་པའི་འགྲེལ་བརྗོད་གང་ཤེས་པ་བྲིས། ༤

ཆ༽ ག་ཤམ་གསལ་ཨིན་ཡིག་བོད་ཡིག་ཏུ་སྒྱུར། ༡༠

Although successive Dalai Lamas, especially the Fifth and the Thirteenth, exercised considerable religious and political authority throughout the Tibetan Buddhist world, polities outside Tibet did not come under their worldly rule and could be linked to other centers of authority as well. Mongol polities had their own rulers, and Himalayan polities and those on the eastern part of the Tibetan plateau in Kham and parts of Amdo were, for periods, ruled by Khans, Kings, chieftains, or lamas.

While all subscribed to the religio-political principles of the Tibetan Buddhist world, they gave shape to them in a variety of ways that often added to their distinctiveness. What sustained the Tibetan Buddhist world as a whole were the common overarching religio-political concepts, principles and construct.

……………………………………བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས……………………………………